

Mål C-691/21**Resumé av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

18 november 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour de cassation (Frankrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

10 november 2021

Klagande vid Cour de cassation:

Cafpi SA

Aviva assurances SA

Motpart vid Cour de cassation:

Enedis SA

1 Saken och uppgifter i målet

- 1 Den 28 juli 2010 uppvisade elektriska apparater hos en filial till bolaget Cafpi funktionsstörningar som berodde på en överspänning orsakad av ett avbrott i det neutrala kretsloppet i eldistributionsnätet.
- 2 Bolaget Cafpi och dess försäkringsgivare, bolaget Aviva assurances, har gjort gällande att Enedis, som är systemansvarig för eldistributionsnätet, är ansvarigt och de har i detta sammanhang väckt talan om ersättning för den skada som lidits mot sistnämnda bolag.
- 3 Bolaget Enedis har hävdade att endast reglerna om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister är tillämpliga (artikel 1245–1245-17 i civillagen), vilket inbegriper den preskriptionstid på tre år (artikel 1245-16 i civillagen) som bolaget har åberopat mot deras skadeståndstalan.
- 4 Domstolen i första instans slog dom av den 6 juli 2018 fast att artikel 1245 och följande artiklar i civillagen inte var tillämpliga, men ogillade talan i sak.

- 5 Cour d'appel de Versailles upphävde den domen genom dom av den 6 februari 2020. Sistnämnda domstol erinrade inledningsvis om att enligt systemet för skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister är den ansvarige tillverkaren bland annat den som framställer en slutprodukt. Enligt nämnda domstol är slutprodukten den produkt som är klar för distribution. I förevarande fall är den el som produceras, bland annat av bolaget Électricité de France, inte en slutprodukt – eftersom det är en högspänningsel – och den lämpar sig således inte för förbrukning. Det är bolaget Enedis som omvandlar denna el för att kunna distribuera den till slutkonsumenten. Samma domstol drog av detta slutsatsen att bolaget Enedis är den som framställer den slutprodukt som är avsedd att distribueras till konsumenten, varför bolaget har egenskap av tillverkare. Den fann därför att systemet med skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister var tillämpligt och att Cafpis och Avivas talan skulle avvisas på grund av preskription.
- 6 Bolagen Cafpi och Aviva överklagade denna dom till Cour de cassation. De har hävdats att appellationsdomstolen, genom att anse att bolaget Enedis har egenskap av tillverkare, har åsidosatt artikel 1245-2 och 1245-5 i civillagen, genom vilka direktiv 85/374/EEG om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister införlivas med nationell rätt.

2. Aktuella bestämmelser

Rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/34/EG av den 10 maj 1999

- 7 I artikel 1 föreskrivs följande:
- ”Tillverkaren skall vara ansvarig för skador som orsakas av en defekt i hans produkt.”
- 8 I artikel 2 § föreskrivs följande:
- ”I detta direktiv avses med produkt varje lös sak, även om den infogats i annan lös eller fast egendom. Begreppet produkt inbegriper även elektricitet.”
- 9 I artikel 3 föreskrivs följande i det avsnitt som nu är av intresse:
- ”1. Med tillverkare avses den som framställer en slutprodukt ...”

Den franska civillagen

- 10 Artikel 1245-1–1245-17 i civillagen innehåller de bestämmelser genom vilka direktiv 85/374/EEG har införlivats med nationell rätt.

3. Parternas argument

1. *Bolagen Cafpi och Aviva*

- 11 Bolagen Cafpi och Aviva har hävdad att bolaget Enedis är energidistributör och inte producent. Klagandena har anfört att bolaget Enedis är systemansvarigt för eldistributionsnätet, som detta bolag driver och underhåller, och att det endast ansvarar för distributionen av den el som produceras av olika producenter, däribland av bolaget Électricité de France. De har gjort gällande att åtskillnaden mellan verksamheter som avser produktion och distribution infördes genom direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och därefter genom direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG.
- 12 I egenskap av systemansvarigt för elnätet har bolaget Enedis i uppdrag att överföra och distribuera el från producenten, och dess enda ingripande med avseende på den överförda energins spänning innebär inte att bolaget framställer en ny slutprodukt, nämligen den el som distribueras, vilken är skild från den el som således har levererats till bolaget.
- 13 Bolagen Cafpi och Aviva har framhållit att den el som en gång producerats faktiskt kan förbrukas, oavsett dess spänning, under förutsättning att det system som tar emot elen är anpassat för att klara en sådan spänning. De har gjort gällande att ingripandet av den som är systemansvarig för elnätet med avseende på den överförda elens spänningsnivå inte är tillräckligt för att den systemansvariga aktören ska betraktas som producent av en ny, klart avgränsad produkt, eftersom vilken konsument som helst kan använda transformatorer för att driva lågspänningsapparater.

2. *Bolaget Enedis*

- 14 Bolaget Enedis har gjort gällande att begreppet tillverkare i systemet för skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister är ett självständigt begrepp som är oberoende av begreppet energiproducent i den mening som avses i lagstiftningen om den europeiska energimarknaden.
- 15 I systemet för skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister är tillverkaren den som erbjuder allmänheten en produkt som är i ett sådant skick att den kan användas eller förbrukas. El producerad i kraftverk med mycket hög eller hög spänning är otjänlig för förbrukning och det är den åtgärd genom vilken den som är systemansvarig för distributionsnätet omvandlar elen till mellanspannings- eller lågspänningsel som medför att elen kan bli en produkt i skick att användas eller förbrukas av kunderna. Av detta följer att den el som den som är systemansvarig för distributionsnätet omvandlar på detta sätt utgör den slutprodukt som framställs av nämnda systemansvariga aktör.

4. Cour de cassations bedömning

- 16 I överklagandet uppkommer frågan huruvida en aktör som är systemansvarig för eldistributionsnätet, som ändrar elspänningen för att distribuera elen till slutkonsumenten, ska anses vara ”tillverkare” av el, i den mening som avses i direktiv 85/374/EEG.
- 17 Generaladvokaten har yrkat att appellationsdomstolens dom ska upphävas. Generaladvokaten har påpekat att kvalificeringen av bolaget Enedis som producent strider mot de grundläggande principerna för organisationen av elsektorn såsom den följer av de olika direktiven om den inre marknaden för el. Generaladvokaten har tillagt att ett medgivande av att bolaget Enedis, som inte är elproducent i den mening som avses i energilagen och direktiven om den inre marknaden för el, har en sådan ställning, i den mening som avses i civillagen och direktiv 85/374/EEG, vilket genom civillagen har införlivats med nationell rätt, knappast skulle vara förenligt med kravet på att lagen ska vara klar och begriplig. Generaladvokaten har även gjort gällande att appellationsdomstolens bedömning leder till att det görs åtskillnad mellan två olika typer av el, nämligen el som ”råvara” som produceras och överförs via överföringssystemen, och el som ”slutprodukt” som distribueras genom distributionsnätet, medan det inte görs någon åtskillnad i artikel 1245-2 i civillagen, i vilken det föreskrivs att elektricitet är en produkt. Generaladvokaten har slutligen understrukt att denna bedömning strider mot de faktiska avtalsmässiga och ekonomiska förhållandena mellan de olika aktörerna inom sektorn, eftersom den som är systemansvarig för distributionsnätet inte kan producera el från en råvara som den systemansvariga aktören inte har köpt och eftersom denna aktör därefter inte säljer denna el, utan det är konsumenten köper den från leverantören.
- 18 De franska domstolarna, vid vilka skadeståndstalan mot bolaget Enedis väckts, till följd av elektriska överspänningar, har valt olika lösningar vad gäller vilket ansvarssystem som ska tillämpas.
- 19 Domstolar i andra medlemsstater i unionen har uttalat sig till förmån för kvalificeringen som producent. Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) har således slagit fast att den som är systemansvarig för eldistributionsnätet ska anses som producent när denna aktör väsentligt ändrar elprodukten genom att omvandla dess spänning inför dess användning av slutkonsumenten (dom av den 25 februari 2014 i mål VI-ZR 144/13, punkterna 12–17).
- 20 En sådan tolkning är emellertid inte självklar och det är inte säkert att den antas av samtliga domstolar i Europeiska unionen. Den omständigheten att en systemansvarig för eldistributionsnät på detta sätt kvalificeras som producent kan nämligen strida mot direktiven om den europeiska elmarknaden, i synnerhet direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el, direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG och

direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG. Dessa direktiv innebär nämligen att de som är systemansvariga för överförings- och distributionssystem ska vara oberoende i förhållande till verksamheter som avser produktion eller leverans av el, vilka är öppna för konkurrens. Det var med tillämpning av denna lagstiftning som det i Frankrike genom lag nr 2004-803 av den 9 augusti 2004 fastställdes att det skulle göras en uppdelning av koncernen Électricité de France och bildas ett nytt bolag för att driva verksamheten som systemansvarigt för det allmänna distributionsnätet, nämligen bolaget ERDF (Électricité Réseau Distribution France), sedermera Enedis, som bildades den 1 januari 2008.

- 21 Frågan uppkommer således huruvida den som är systemansvarig för eldistributionsnätet kan anses vara ”tillverkare”, i den mening som avses i artikel 3 i direktiv 85/374/EEG, om denna aktör ingriper med avseende på spänningen på den el som levererats av producenten för att distribuera den till slutkonsumenten. Denna fråga syftar till att fastställa huruvida begreppet ”tillverkare” av el, i den mening som avses i artikel 3 i detta direktiv, ska ges en självständig tolkning i förhållande till begreppet producent och leverantör av el, i den mening som avses i direktiven om den inre marknaden för el.
- 22 Det finns därför anledning att framställa en begäran om förhandsavgörande till Europeiska unionens domstol.

5. Fråga som hänskjuts för förhandsavgörande

- 23 Cour de cassation hänskjuter följaktligen följande fråga:

”Ska artiklarna 2 och 3.1 i rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister tolkas på så sätt att den som är systemansvarig för ett eldistributionsnät kan betraktas som ’tillverkare’ när denna aktör ändrar spänningsnivån på elen från leverantören för att distribuera den till slutkonsumenten?”